

BOLALARDA DIZENTERIYA BELGILARI VA ASOSIY DAVOLASH QOIDALARI

Farg'ona shahar Abu Ali Ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi

“Maxsus fanlar” kafedrası mudiri

Rustamova Dilraxon

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Bolalarda dizenteriya belgilari va asosiy davolash qoidalari haqida aytib o'tilgan va muallif tomonidan muhim tavsiyalar berilgan.*

Kalit so'zlar: *dizenteriya, patogen, kontaminatsiya, inkubatsiya, patologiya, immunitet.*

Shaxsiy gigiena sharoitida immunitetning pastligi va noaniqliklar tufayli chaqaloqlar ichak infeksiyalariga juda moyil. Maktabgacha yoshdagi bolalar orasida juda keng tarqalgan kasallik dizenteriya hisoblanadi. Uni boshqa shunga o'xshash patologiyalar bilan aralashtirib yubormaslik va davolanishni vaqtida boshlash uchun kasallikning o'ziga xos belgilarini bilish muhimdir.

Dizenteriya - kasallikning sabablari

Dizenteriya tarqalgan bir necha usullari mavjud: bolalarda simptomlar infeksiyali odam yoki patogenlar tashuvchisi bilan aloqada bo'lganidan so'ng paydo bo'ladi. Infeksiyaning tarqalish usullari:

- ifloslangan mahsulotlardan foydalanish;
- suv havzalarida suzish, bakteriya va protozoa bilan suzish havzalari;
- ifloslangan suvni ichish;
- kontaminatsiya qilingan uy buyumlari bilan aloqa qilish.

Dizenteriyasi bo'lgan bolaning belgilari nima?

Belgilangan kasallikning belgilari har bir bola uchun individualdir. Boladagi dizenteriya xarakterli belgilari quyidagi omillarga bog'liq:

- patogenning turi;
- immun tizimining holati;
- patologiya kursining keskinligi;
- namoyishlar jiddiyligi;
- oshqozon-ichak trakti lezyonlarining kengligi;
- bemorning yoshi;
- birgalikda ovqat hazm qilish kasalliklarining mavjudligi.

Dizenteriya - bolalarda inkubatsiya davri

Kasallikning latent rivojlanishi davomiyligi chaqaloqning oshqozon-ichak trakti tarkibida joylashgan mikroorganizmlar soniga to'g'ri keladi. Shigelloz dizenteriyasi tezkor namoyon bo'ladi - inkubatsiya davri bir necha soatdan haftagacha, odatda 2-3 kungacha o'zgarib turadi. Amoebiyoz latiyroq bo'lib qoladi, patologiya bu turi 2-3 oy davomida rivojlanishi mumkin.

Boshqa turdagi kasalliklardan oldin, o'tkir dizenteriya tashxisi qo'yiladi - bolalarga bir yilgacha simptomlar infeksiyadan atigi bir necha soat keyin kuzatiladi, ayniqsa shigella bir vaqtning o'zida tanaga kirsam. Kasallikning surunkali shakli muntazam o'ziga xos belgilar bilan birga keladi, ammo ular yo'q bo'lib ketadi, shuning uchun ota-onalar ba'zida patologiya rivojlanishini sezmaydi.

Boladagi dizenteriya birinchi belgilari

Kasallikning erta klinik ko'rinishi aniq namoyon bo'ladi. Bolalardagi dizenteriya isitma bilan boshlanadi, baland tana harorati 37,5 va 40 daraja orasida o'zgarib turadi. Bolada ko'p qusish, odatda 1-2 marta gijjalar bor. Bola sezilarli zaiflik va xafalik, uyqusizlik, befarqlik his qiladi va faol o'yinlardan voz kechadi.

Immunitet tanqisligi buzilganligi va boshqa yuqumli kasalliklar mavjudligi bilan, dizenteriya og'irroq bo'ladi - bolalarda simptomlar:

- ishtahaning etishmasligi;
- og'ir bosh og'rig'i;
- axlat kasalliklari;
- qorin bo'shlig'ida kuchli og'riq (o'tkir, tortiq);
- Ichakning shishishi.

Dizenteriyada harorat

O'tkir patologiya davrida isitma kuzatiladi. Kichkintoyning tana harorati 3-5 kun davomida 38,5-39 daraja saqlanadi, keyin u asta-sekin normallashadi. Bir yoshgacha bolalarda dizenteriya kamdan-kam hollarda isitma bilan kechadi. Subfebrli isitma (37-

38,5 daraja) taxminan 10-15 kun davomida kuzatiladi, bu esa chaqaloqlarning kasallikka chidamliligini qiyinlashtiradi.

Boladagi dizenteriyada chaqnash

Najas bozukluklari, ushbu patologinin eng o'ziga xos simptomlaridir. 12 oylik yoshdagi bolalarda dizenteriya qanday namoyon bo'ladi:

- tez-tez defekatsiya (kuniga 25 marta);
- bo'sh bo'shliqlar;
- lyukum mukusining, qon va yashil tomirlardagi aralashmalar;
- og'riqli ichakni bo'shatishga urinish;
- qorin bo'shlig'ida sho'ng'idi;
- 2-3 kundan keyin najas miqdorini kamaytirish ("rektal tupurish");
- axlatdan o'tkir yoqimsiz hid.

Bolalar dizenteriya tashxisini qo'yish qiyinlashadi - 1 yoshgacha bo'lgan bolalarda simptomlar:

- bulbullik;
- najaslarning standart namunalari;
- Qonning tomirlari kamdan-kam hollarda najasda yashil begona moddalar va mukuslarning mavjudligi.

Bolada dizenteriya nima qilish kerak?

Ota-onalar yuqumli kasallikdan shubhalangan bo'lsa, darhol shifokor bilan bog'laning va darhol chaqaloqni ajrating. Bolalarda dizenteriya qanchalik jiddiy ekanini anglash muhim - patologiyaning dastlabki bosqichida simptomlar va davolashni aniqlash va rivojlantirish kerak. Aks holda, kasallik xavfli oqibatlarga olib kelishi va orqaga qaytish mumkin bo'lmagan asoratlarni keltirib chiqarishi mumkin. Samarali davolanish uchun kompleks yondashuv zarur, jumladan:

- yotoqda dam olish;
- dori-darmonlarni davolash;
- dietaga sodiqlik.

Uyda bolalarda dizenteriya davolash

Infektsiya o'zini o'zi boshqarish, kasallik engil bo'lsa ham yomon bo'ladi. Bolalardagi dizenteriya bilan qanday davolanishni faqat bitta mutaxassis hal qila oladi. Semptomatik davolanish sifatida bir necha dorilar guruhlarini buyuriladi:

1. Suvsizlanishning oldini olish va suyuq-tuz balansini tiklashni ta'minlash - Hydrovit, Regidron , Tour va boshqalar. Jiddiy holatlarda regidratsiya infuziya (tomchisoz) orqali amalga oshiriladi.
2. **Spazmolitiklar.** Ular og'riq sindromini bartaraf etish uchun- Driotaverin, Spazmalgon, Papaverin yordam beradi.
3. **Fermentlar.** Pankreatin , Creon, Festal beriladi.
4. **Old va probiyotikalar.** Biform, Laktofiltrum, Bifidumbakerin - ichak mikroflorasini tiklash va naychaning mustahkamligini normallashtirish.
5. **Sorbentlar.** Tananing zaharlanishini to'xtatish uchun tavsiya etiladi - Atoxil, Enterosgel , Smecta.

Bolalarda dizenteriya uchun antibiotik

Antimikrobiyal va ichak antiseptiklari faqat shifokor tomonidan tanlanadi. Axlatni o'rganish natijalari va ekilgan patogenlarning antibakterial dori-darmonlarga sezgirligini aniqlash uchun bolalar uchun dizenteriya uchun samarali vosita belgilanadi. Nitrofurans guruhidan eng ko'p foydalaniladiganlari:

- Furazolidon;
- Nifuroksazid ;
- Furazidin;
- Nitrofurantoin;

- Nifuratel va boshqalar.

Suvsizlanishning oldini olish uchun ichish

Tarkibi:

- kimyoviy romashka gullari - 10 g;
- suv - 200 ml;
- olma - 1 dona;
- asal - 0,5 tsp.

12 yoshdan katta bolalarda dizenteriya uchun ovqatlanish quyidagilarni o'z ichiga oladi:

- sabzavotli pyures va ajralmalar;
- irmik, guruch, jo'xori;
- oshqozon sho'rvalari;
- pishloq;
- go'shtli go'sht mahsulotlari (go'sht, go'sht, go'sht);
- kissellar;
- bug'da pishirilgan idishlar;
- bug'doy shoxlari;
- non-kislota kompotlari, qatlamlar va mevali ichimliklar;
- zaif choy, shu jumladan o'simlik.

Foydalanilga adabiyotlar

<https://uz.everaoh.com/>

e-libray.namdu.uz

Qodir Inomov, Manzura G'aniyeva “Pediatriyada hamshiralik ishi”